

Nekrologi

IN MEMORIAM
**BATRIĆ JOVOVIĆ, DR. MED.,
 SPECIALIST OFTALMOLOG
 (1946-2005)**

Dušica Pahor

Sredi dela nas je 30. junija 2005 nepričakovano zapustil Batrić Jovović, dr.med., specialist oftalmolog, nadzorni kirurg Oddelka za očne bolezni Splošne bolnišnice Maribor. Rojen je bil 23.8.1946. Mladost je preživel v Mariboru, kjer je končal osnovno šolo in gimnazijo. Študij medicine je opravil v Beogradu in Zagrebu. Že zelo zgodaj se je odločil za oftalmologijo. Na Oddelku za očne bolezni se je zaposlil julija 1978. Specializacijo iz oftalmologije je končal decembra 1983 v Ljubljani, od septembra 2001 pa je bil nadzorni zdravnik specialist kirurg na Oddelku za očne bolezni Splošne bolnišnice Maribor. Bil je priznan strokovnjak in učitelj, mentor mlajšim rodovom, sekundarijem, specializantom raznih strok, aktiven član Združenja oftalmologov Slovenije in Zdravniške zbornice.

Novica o njegovi smrti je pretresla vso slovensko oftalmologijo, ki je z njim izgubila uglednega oftalmologa in prijatelja. Veselil se je selitve v nove prostore in nove opreme oddelka. Dejavno je namreč sodeloval pri načrtovanju razvoja in skupni viziji. Kruta usoda je vse to prekinila.

Srčno si je želel, da bi začeli izvajati mikrokirurške posege na zadnjem segmentu - vitrektomijo tudi na našem oddelku in na to se je intenzivno pripravljaj. Bil je učitelj mlajšim kolegom. Upamo, da ga ne bomo razočarali in bomo nadaljevali njegovo pot. S selitvijo v nove prostore in z novo opremo bodo dane resnične možnosti, da to uresničimo.

Ko smo izvedeli za pretresljivo novico, so nam po licih polzele solze brez besed, obdajala nas je grozljiva tesnoba. Nobenih misli, ena sama praznina. Še včeraj je bil zdrav, živ, sedaj ga ni več med nami.

Ali je lahko usoda bolj kruta? Kaj je bolj dokončno kot smrt sama? Smrt v našem življenju je smrt drugega, to je smrt, ki je sami nikoli ne spoznamo, to je smrt, ki nas obdaja, dokler živimo. Vedno znova posega v naše življenje in nam jemlje najdražje. Tudi tokrat je prišla, iznenada, nepričakovano, kruto, grobo, brez opozorila. Sredi dela, sredi načrtov za prihodnost je brez milosti iztrgala iz naše sredine našega dr. Jovovića. S kakšno pravico, zakaj? Zakaj tako hitro? Zapustil je družino, ki mu je pomenila vse. Kako ponosen je bil na svoja otroka. Verjel je vanju in skupaj z njim smo se veselili njihovih uspehov.

Bil je človek. Človek z veliko začetnico. Človek v pravem pomenu te besede. Srečo moraš imeti, da jih v življenju srečaš. Še večjo srečo, če ga lahko šteješ za svoje prijatelje.

Dr. Jovović je bil človek z neverjetnim poslušom za soljudi, vedno pripravljen pomagati in se razdajati za druge, ne le za svoje bolnike, ampak tudi za vse sodelavce, prijatelje pa tudi za tiste, ki jih je komaj poznal, če je čutil, da so potrebni pomoči. Kolikokrat je dejal: Acta, non verba! Dejanja, ne besede! Dr. Jovovića bomo ohranili v trajnem spominu kot nenadomestljivega sodelavca in prijatelja, strokovnjaka, predvsem pa kot velikega človeka z izjemno človeško toplino.

Naj zaključim z mislimi Alberta Camusa:

*»Ne hodi pred menoj,
 morda ne bom sledil.
 Ne hodi za menoj,
 morda ne bom vodil.
 Hodi ob meni.
 In mi bodi prijatelj.«*

In dr. Jovović je hodil z nami.

IN MEMORIAM

LILJANA MARKOČIČ, PSIHIATRINJA

Jože Felc

Dne 2. 7. 2005 smo se sorodniki in najbližji sodelavci v idilični vasi Čepovan pod Sveto goro pri Gorici poslovili od zdravnice Liljane Markočič, psihiatrinje. Poslavljanje je bilo nadvse ganljivo in tragično.

Zapustila nas je kolegica v srednjih letih svojega življenja in ustvarjalnega dela. Leta 1987 je končala Medicinsko fakulteto v Ljubljani in se takoj po študiju zaposlila v Psihiatrični bolnišnici v Idriji. Priljubljenost pri pacientih in kolegih si je pridobila s strokovnostjo in s pridržano prisrčnostjo. Po končani specializaciji je vodila ženski psihiatrični oddelek s tisto strokovno avtoriteto in človeško modrostjo, ki jo duševno moteni in osebe, ki na takšnih oddelkih žrtvuje znanje in čas za bližnjaka, potrebuje in ceni. Kolegica Liljana je človekovo motenost in drugačnost dojemala v soju tiste medicinske in socialne celostnosti, kateri je podlaga biološka in psihološka plast.

Kakor je bila v svojih odločitvah dosledna in natančna, pa je bila zmeraj dostopna in celo prijazno sprejemljiva za timsko razpravo o posameznem pacientu ali pa o skupini zdravljenk in zdravljenec. Naša doktorica Liljana je bila človek, ki je v kolektiv sodelavcev in pacientov vnašala ustvarjalni zanos in optimizem. V zasebnih pogovorih je bila zadržano skromna, vendar zmeraj razprta za razpravo o diagnostičnih in terapevtskih dilemah ter možnostih.

Vedeli smo, ko je teden za tednom prihajala iz sončne Gorice v nekoliko odmaknjeno Idrijo, da ima svoje delo nadvse rada. Spoštovali smo njeno radovednost ter se mogoče kdaj tiho spraševali, katere so tiste osrečujoče okoliščine, ki našo kolegico tako močno vežejo na sledenje zdravniškemu poslanstvu in službi bližnjemu, ki je v stiski. Še bolj se je pred sodelavce to vprašanje zastavljalo potem, ko je Liljana sredi magistrskega študija zaznala v sebi tisti nikoli doumljen molo, ki kruto najeda mlado življenje v njegovi biološki, k sreči ne v ontološki razsežnosti. Morda je to doumevala sama Liljana, ki je bila duhovno bogat človek. Dostojanstveno je jutro za jutrom sedla med kolege, vodila oddelek, se pogovarjala s sodelavci in pacienti - toda, sama in mi vsi smo vedeli, kako vsem možnostim sodobne medicine tiho odhaja. Kot sapica se je zgubljala in nazadnje, nekega dne, kakšen mesec pred smrtjo, je ni bilo več. Spogledali smo se in izvedeli, da dostojanstveno ugaša na Internem oddelku Bolnišnice v Šempetru.

Dr. Liljana Markočič je bila srečna oseba, ker je vse ljudi imela rada. Tudi zato, ker je nikoli potešeno radovednost dopolnjevala s stalnim izobraževanjem. Njen mentor in predstojnik sem se velikokrat zatekel k njej na posvet. Kajti vemo, absolutnih resnic v psihiatriji ni, je samo dražljiva razprtost.

Kolektiv Psihiatrične bolnišnice v Idriji bo mlado kolegico pogrešal. Kadar je šlo za banalnosti, je bila Liljana redkobesedna. Če pa je bil predmet razprave bolnikovo stanje, ni bila prav nič zadržana; nasprotno, znala je biti celo vehementna. Taka, kot je bila, smo jo imeli radi. Upam si trditi, da je bila med mlajšimi slovenskimi psihiatri osebnost, ki je v posrečenem sorazmerju združevala element znanstvene radovednosti in humanistične medicinske tradicije. Pogrešali jo bomo. Sama se je odločila, da bo »domovala« v svoji rodni vasi nad Novo Gorico. Pacienti in sodelavci jo ohranjamo v žlahtnem spominu tudi zato, ker je bila človek plemenitega duha in pregovorne pripravljenosti pomagati bližnjemu.

Nove knjige

PRIKAZ

Žilne bolezni

Slikovne metode v odkrivanju in zdravljenju žilnih bolezni. Zbornik. Uredniki: Aleš Blinc, Matija Kozak, Mišo Šabovič. Letno srečanje Združenja za žilne bolezni SZD. Šmarješke Toplice, 20. in 21. maj 2005. 52 avtorjev. 333 strani, številne slike in razpredelnice. Tisk je omogočila Krka, d.d.

Po seznamu avtorjev sledi kazalo z vsebino:

Periferne arterije

Ultrazvočni pregled arterij spodnjih udov (V. Videčnik), Racionalna slikovna diagnostika medeničnih in perifernih arterij (P. Berden in sod.), Kaj mora vedeti kirurg pred premostitveno operacijo na perifernih arterijah (R. Blumauer), Periferni žilni zapleti po perkutanih žilnih posegih (V. Kanič in sod.), Slikovna diagnostika okužbe žilnih vsadkov (M. Gasparini).

Karotidne arterije

Ultrazvočna preiskava karotidnih arterij v preventivi možganskožilnih ishemičnih dogodkov (B. Žvan, M. Zaletel), Merjenje debeline intime – medije karotidnih arterij z ultrazvokom (K. Janša, M. Mulej), Tridimenzionalna ultrasonografija karotidnega debla (E. Tetičkovič), Prednosti in pomanjkljivosti CTA vratnih arterij (M. Šantl-Letonja), Diagnostika sprememb na karotidni arteriji s pomočjo računalniškotomografske angiografije (J. Matela in sod.), Testiranje funkcionalne možganskožilne rezerve (M. Zaletel, B. Žvan), Diagnostični in terapevtski pomen transkranialnega Dopplerjevega ultrazvoka med trombolitičnim zdravljenjem (M. Menih, E. Tetičkovič), Medoperativna uporaba transkranialne Dopplerjeve sonografije (J. Magdič, E. Tetičkovič).

Vene in limfedem

Ultrazvočna diagnostika venske tromboze na okončinah (M. Šabovič, A. Blinc), Barvna doplerska preiskava ven pred operacijo varic (I. Žuran in sod.), Mesto triaznih pregledov v flebologiji (M. Košiček, T. Planinšek-Ručigaj), Obravnava bolnika z limfedemom (T. Planinšek-Ručigaj in sod.).

Primeri in raziskave iz klinične prakse

Izolirane anevrizme arterije iliake interne (V. Valentinuzzi in sod.), Pomen koronarne in možganskožilne bolezni za rehabilitacijo po amputaciji spodnje okončine (M. Prešern-Štrukelj, T. Erjavec).

Aorta, ledvične in mezenterialne arterije

Sonografija ledvičnih arterij (R. Hojs, B. Dvoršak), Magnetnoresonančna angiografija pri presajeni ledvici (M. Vrtovec, P. Berden), Diagnostika akutnih stanj abdominalne aorte (I. Se-

donja), Racionalna slikovna diagnostika anevrizme abdominalne aorte pred in po znotrajžilnem zdravljenju (M. Šurlan in sod.), Kaj mora vedeti kirurg pred operacijo anevrizme trebušne aorte (M. Špan, R. Gračner), Racionalna slikovna diagnostika mezenterialne ishemije (P. Popovič in sod.).

Arteriovenske fistule in žilne malformacije

Vloga ultrazvoka pri žilnih pristopih za hemodializo (J. Buturovič-Ponikvar), Slikovna diagnostika pri načrtovanju in vodenju dializnih arteriovenskih fistul (T. Ključevšek, B. Leskovic), Arteriovenske fistule – vzroki in ugotavljanje (V. Flis), Zdravljenje anevrizem možganskih arterij v sprednji in zadnji možganski cirkulaciji z elektrolizno ločljivimi platinastimi zankami (T. Šeruga).

Nove slikovne metode

Računalniška tomografska angiografija koronarnih arterij (P. Berden, M. Vrtovec), Tridimenzionalna digitalna rotacijska angiografija – naše prve izkušnje (J. Matela in sod.), Je izpostavljenost sevanju višja pri CTA kot pri DSA medeničnih in perifernih arterij? (D. Kuhelj in sod.).

Avtorji zbornika so zdravniki iz vseh zdravstvenih ustanov Slovenije, ki obravnavajo žilno problematiko. – Strokovno srečanje je bilo namenjeno vsem zdravnikom, ki zdravijo bolnike z žilnimi boleznimi. – Sestavki so podani pregledno z uvodnim izveščkom tudi v angleškem jeziku in končnim povzetkom z navedbo literature.

V zborniku so prikazane sodobne slikovne diagnostične metode na žilju, ki jih izvajajo pri nas in jih omogoča vedno bolj razvita tehnologija. Poleg izboljšane diagnostike in boljših možnosti zdravljenja so v pomoč tudi kirurgu pred operacijo, lahko spremljajo zdravljenje in nove terapevtske metode ter rehabilitacijo.

Bogdan Leskovic

PRIKAZ

Zgodovina medicine

Lipičeve Osnovne značilnosti dipsobiostatike 1834 in 8. Pintarjevi dnevi 2005

Fran Viljem Lipič: *Osnovne značilnosti dipsobiostatike – zlorabe alkohola oziroma na podlagi zdravniškega opazovanja nastala politično-statistična predstavitev njenih posledic, ki se odražajo na prebivalstvu in življenjski dobi.* Urednica: doc. dr. Zvonka Zupanič-Slavec, dr. med. Prevajalka: Marjeta Kočevar, prof. Izdajatelj: Inštitut za zgodovino medicine MF Univerze v Ljubljani. Založba: Založba ZRC, ZRC Verlag, ZRC Publishing in Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije. Ljubljana 2005. 420 strani, nekaj slik in številne razpredelnice.

»Prosvetljeni mestni zdravnik Fran Viljem Lipič (1799–1845), eden najpomembnejših zdravnikov slovenskega rodu vseh časov, je v 11-letnem delovanju v Ljubljani temeljito spoznal življenjske in zdravstvene razmere tamkajšnjega prebivalstva. V treh obsežnih knjigah – Lipičevi trilogiji: Topografija Ljubljane, Dipsobiostatika in Bolezni Ljubljancanov je zapustil svojo kulturno, javnozdravstveno in medicinsko dediščino, vezano na Ljubljano. V prvi knjigi, ponatisnjeni in prevedeni leta 2003, je popisal vso takratno naravoslovno, humanistično in družboslovno stvarnost, še posebej zdravstvo, v drugi, ki je pred nami, je strokovno in znanstvenoraziskovalno proučil alkoholizem, v tretji, katere prevod je še v pripravi, pa je popisal medicinsko najzanimivejše bolnike iz svoje prakse...«